

OPENBAAR MINISTERIE

Parket-Generaal

Postbus 20305, 2500 EH Den Haag

Ministerie van Justitie en Veiligheid
De minister voor Rechtsbescherming
Dhr. F.M. Weerwind
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Prins Clauslaan 16
2595 AJ Den Haag
T.
www.om.nl

Datum 14 juli 2022
Onderdeel Beleid & Strategie
Ons kenmerk
Onderwerp Tweefasenproces in het strafrecht

Bij beantwoording de datum en
ons kenmerk vermelden.

Geachte heer Weerwind,

In uw brief van 10 mei 2022 heeft u het OM gevraagd om een reactie te geven op de vraag of er redenen zijn om de invoering van een tweefasen proces in het strafrecht te overwegen. Dit n.a.v. een toezegging van de voormalig minister voor Rechtsbescherming aan de Tweede Kamer om in gesprek te gaan met ketenpartners over de vraag of er na een WODC-rapport uit 2013 *'Naar een tweefasen proces? Over voor-en nadelen van strafproces in twee fasen, in relatie tot de posities van slachtoffer en verdachte'* gewijzigde inzichten zijn ontstaan over een tweefasen proces in het strafrecht.

Namens het College laat ik u weten dat het OM achter de beantwoordingslijn van de toenmalige minister staat naar aanleiding van de plenaire behandeling van het wetsvoorstel Wet Uitbreiding Slachtofferrechten in 2021. Verwijzend naar het WODC-rapport uit 2013, waaruit bleek dat invoering van een tweefasenproces in het Nederlandse recht geen noodzakelijke voorwaarde is voor verruiming van de mogelijkheden voor het slachtoffer om zich over meer uit te laten dan waartoe hij nu gerechtigd is, heeft de regering vorig jaar laten weten geen reden te zien om deze lijn te heroverwegen. Tegenover mogelijke voordelen zouden de nadelen van mogelijk verlies van zittingscapaciteit en een negatief effect op de werklust en de doorlooptijden staan.

Het OM hecht eraan te benadrukken dat de bovengenoemde bezwaren op dit moment nog urgenter zijn. Door de corona-pandemie zijn de problemen in de strafrechtketen de afgelopen 2 jaar alleen maar toegenomen. Gezien de lange doorlooptijden, de grote voorraden en het gebrek aan voldoende zittingscapaciteit - waar vanuit de Directie Strafrechtketen en ketenpartners met hoge prioriteit aan wordt gewerkt - acht het OM dit momentum niet geschikt voor invoering van een

tweefasen proces. De verwachting is dat het jaren zal duren voor deze problemen zijn opgelost. Als de behandeling van een zaak in tweeën geknipt wordt, en dus twee keer dezelfde samenstelling¹ over een zaak moet oordelen, zullen de doorlooptijden en voorraden alleen maar oplopen. Een twee fasen proces is bovendien kostbaarder dan het huidige systeem gezien de extra zittingstijd en -ruimte (huisvesting), extra rechters en griffiers, stijging exploitatiekosten, beveiliging, transport, etc. Na de bezuinigingen van de afgelopen jaren is het OM er nu vooral voor aan het zorgen dat de basis op orde komt.

De positie van het slachtoffer in het strafproces is de afgelopen decennia sterk veranderd. Zo zijn de mogelijkheden voor het slachtoffer om als 'benadeelde partij' een schadevergoeding van de verdachte te eisen binnen het strafproces toegenomen. Ook kregen slachtoffers het recht om op zitting te spreken en dat spreekrecht is vervolgens in verschillende stappen uitgebreid. In gevallen waarin het in specifieke zaken waardevol is om als slachtoffer ook na het requisitoir/het pleidooi te spreken, heeft de rechter nu al de bevoegdheid om dit toe te staan. In de praktijk wordt hier ook gebruik van gemaakt. Het staat elke rechter vrij om een aanwezige in de zaal op elk moment nog een vraag te stellen. Daarvoor is geen aanvullende wettelijke bepaling nodig. Het slachtoffer of diens advocaat kan een verzoek indienen om een spreekmoment toe te staan, na het requisitoir. De rechter kan hiertoe beslissen als dat in een specifieke situatie gewenst is. Tenslotte hecht ik eraan te benadrukken dat het OM er alles aan doet om de communicatie richting het slachtoffer en diens positie in het strafproces op peil te houden en waar nodig te verbeteren. Het OM staat onverkort voor het slachtoffer door hem/haar te ondersteunen in het uitoefenen van zijn rechten: adequate informatievoorziening van begin van de strafzaak tot en met de tenuitvoerleggingsfase, bescherming, succesvolle ondersteuning bij de schadebehandeling en correcte bejegening.

De timing van het verzoek is naar de mening van het OM enigszins opmerkelijk nu er op dit moment met volle kracht wordt gewerkt aan de implementatie van het wetboek van Strafvordering. Bij de modernisering van het Wetboek van Strafvordering worden weinig grote nieuwe wijzigingen ten aanzien van de positie van het slachtoffer voorgesteld. Daarbij is vanuit het departement toegezegd dat grote beleids- en wetswijzigingen de komende jaren uit zullen blijven gezien de grenzen aan het absorptievermogen van de betreffende organisaties, waaronder het OM. Ook in de Meerjarenagenda Slachtofferbeleid 2022-2025, die door uw ministerie in afstemming met ketenpartners is opgesteld, wordt de prioriteit aan

¹ Vergelijk de situatie van de partiele cassatie waarin het hof na terugwijzing heeft te doen met het oordeel over de schuld van de eerdere rechter.

20220718.019.0004

Datum 14 juli 2022

Ons kenmerk

Pagina 3/3

andere zaken gegeven en wordt de verkenning naar een tweefasen proces niet genoemd.

Ik ga ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

het College van procureurs-generaal,

20220718.019.0005

OPENBAAR MINISTERIE

PostNL
Port betaald
Port Payé
Pays-Bas

RX4CC #X930X0X#00#0000#

Gezien scankamer
JenV

18 JULI 2022

FMHaaglanden

18 JULI 2022

Ontvangen